

**I WOJEWÓDZKI KONKURS Z GEOGRAFII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ETAP III – WOJEWÓDZKI

20 lutego 2020 r.

Godz. 10:00

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: **90 minut**

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **40 punktów**

Instrukcja dla ucznia

1. W wyznaczonym miejscu arkusza z zadaniami konkursowymi wpisz swój kod.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 18 stronach są wydrukowane 32 zadania.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji Konkursowej.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem.
6. Rozwiązania zadań zaznacz w arkuszu z zadaniami konkursowymi. Poprawną odpowiedź i odpowiadającą jej literę wybierz i zaznacz w kółku, np.:
7. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl krzyżykiem, np.: i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź, np.:
8. Rozwiązania zadań otwartych, zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu z zadaniami konkursowymi.
9. Nie używaj korektora. Ewentualne pomyłki przekreślaj.
10. Nie używaj kalkulatora.
11. Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z przyborów kreślarskich i brudnopisu. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0–1)

Długość rzeki Wolgi wynosi 3531 km. Oblicz długość tej rzeki na mapie w skali 1:20 000 000. Wybierz i zaznacz poprawną długość rzeki spośród wymienionych.

- A.** ok. 12,45 cm
B. ok. 17,7 cm
C. ok. 15,77 cm
D. ok. 18,6 cm

Zadanie 2. (0-2)

W Łodzi (19°E) jest wtorek, godzina 21.00 czasu słonecznego (miejscowego). Która godzina i jaki dzień tygodnia tego samego czasu jest w Madras (80°E)? Wykonaj obliczenia i podaj odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1)

Azja jest kontynentem, na którym znajduje się najwyższy szczyt świata Mount Everest oraz najniżej położone miejsce na Ziemi, Morze Martwe. Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź, która przedstawia różnicę wysokości pomiędzy tymi punktami.

- A.** ok. 8400 m.
B. ok. 9250 m.
C. ok. 9100 m.
D. ok. 8100 m.

Zadanie 4. (0–1)

Azja jest kontynentem kontrastów. Na mapie cyframi od 1 do 5, oznaczono krainy geograficzne. Korzystając z mapy, wybierz i zaznacz punkt, w którym prawidłowo przyporządkowano wszystkie krainy geograficzne do cyfr.

Mapa przedstawia Azję wraz ze wschodnią częścią Europy (obejmującą terytorium Rosji).

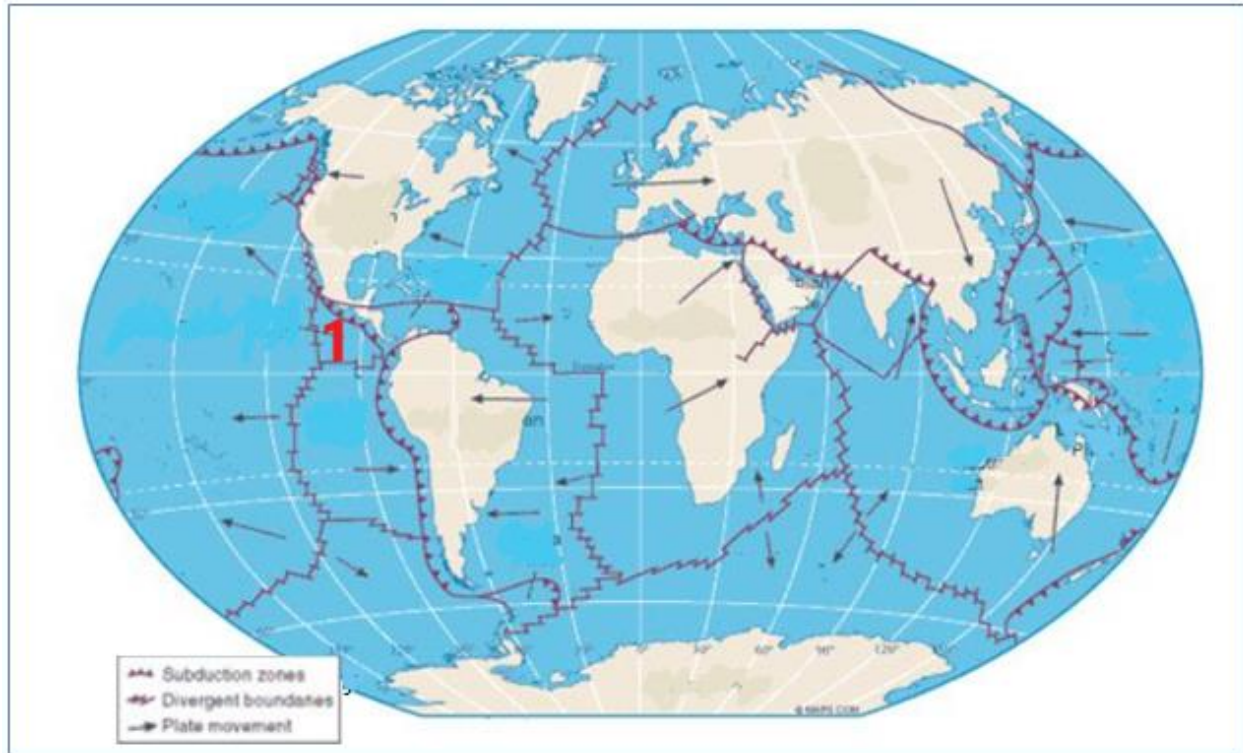

Opracowanie własne na podstawie: freepik.com

- A. 1-Kotlina Kaszgarska, 2-Wyżyna Środkowo-Syberyjska, 3-Nizina Turańska, 4-Wyżyna Irańska, 5-Pogórze Kazachskie.
- B. 1-Himalaje, 2-Nizina Zachodniosyberyjska, 3-Kotlina Kaszgarska, 4-Wyżyna Dekkańska, 5-Nizina Turańska.
- C. 1-Himalaje, 2-Wyżyna Środkowo-Syberyjska, 3-Wyżyna Irańska, 4-Pogórze Kazachskie, 5-Nizina Turańska.
- D. 1-Kotlina Kaszgarska, 2-Nizina Zachodniosyberyjska, 3-Wyżyna Irańska, 4-Wyżyna Dekkańska, 5-Pogórze Kazachskie.

Zadanie 5. (0–1)

Na mapie cyfrą 1 oznaczono płytę litosfery. Wybierz i zaznacz poprawną nazwę tej płyty spośród niżej wymienionych.

Opracowanie własne na podstawie: GeekDad. [online]. [dostęp 10.01.2020 r.]. Dostępny w Internecie: <https://geekdad.com/2016/03/dadjoke-031516/>.

- A. Płyta południowoamerykańska
- B. Płyta Nazca
- C. Płyta Karaibska
- D. Płyta Kokosowa

Zadanie 6. (0–1)

Spośród poniższych stwierdzeń, wybierz i zaznacz to, które zawiera fałszywą informację.

- A. Rowy oceaniczne powstają wtedy, gdy jedna z płyt litosfery podsuwa się pod drugą.
- B. W wyniku zderzenia płyty indyjskiej z płytą euroazjatycką zostały wypiętrzone Himalaje.
- C. Miejsce we wnętrzu Ziemi, z którego rozchodzą się fale sejsmiczne to epicentrum.
- D. Tsunami są to fale oceaniczne, które powstają między innymi w wyniku podmorskiego trzęsienia ziemi.

Zadanie 7. (0–2)

Zjawiska wulkaniczne na Ziemi występują na granicach płyt litosfery. Nazwij płyty litosfery odpowiedzialne za powstanie wymienionych wulkanów. Nazwy płyt wybierz spośród niżej podanych i wpisz w odpowiednie miejsca w tabeli.

A.	Hekla (Islandia)	
	Płyta	Płyta

B.	Cotopaxi (Ekwador)	
	Płyta	Płyta

Płyta południowoamerykańska, płyta karaibska, płyta Nazca, płyta północnoamerykańska, płyta irańska, płyta arabska, płyta filipińska, płyta pacyficzna, płyta australijska, płyta euroazjatycka, płyta afrykańska, płyta somalijska, płyta kokosowa, płyta antarktyczna.

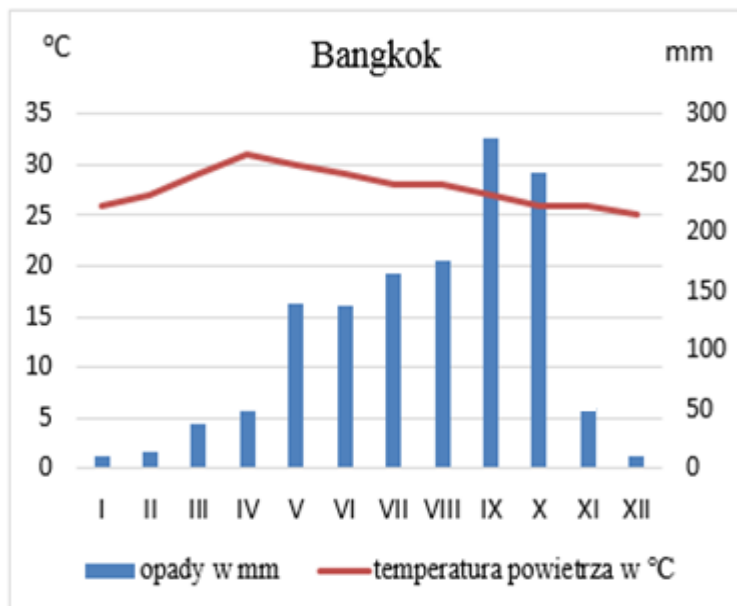
Zadanie 8. (0–2)

Wymień trzy przykłady działań, zwyczajów ludności zamieszkujących region Azji Południowo-Wschodniej związane z „kulturą ryżu”.

1.	
2.	
3.	

Zadanie 9. (0–2)

Opady atmosferyczne i temperatura powietrza mają wpływ na rytm upraw. Na podstawie wykresu i własnej wiedzy udziel odpowiedzi w punktach A i B.

Opracowanie własne na podstawie: Dudek E., Wers R., *Geografia, szkoła podstawowa, Świat, podręcznik dla klasy ósmej*. Wrocław: Wydawnictwo Edukacyjne WIKING, 2018.

A. Uprawa ryżu jest możliwa w czasie monsunu letniego. Podaj nazwy wszystkich miesięcy, w których w Bangkoku wieje monsun letni.

.....

B. Wybierz i zaznacz poprawne dokończenie zdania. Monsun letni wieje...

- A) ...od niżów barycznych tworzących się nad oceanem w kierunku wyżów barycznych tworzących się nad lądem.
- B) ...od niżów barycznych tworzących się nad lądem w kierunku wyżów barycznych tworzących się nad oceanem.
- C) ...od wyżów barycznych tworzących się nad lądem w kierunku niżów barycznych tworzących się nad oceanem.
- D) ...od wyżów barycznych tworzących się nad oceanem w kierunku niżów barycznych tworzących się nad lądem.

Zadanie 10. (0–1)

Poniższe informacje dotyczą wybranych cech środowiska przyrodniczego Japonii.

1. Położenie na granicy płyt litosfery.
2. Gęsta sieć rzeczna.
3. Przewaga obszarów górskich.
4. Dostęp do morza.
5. Położenie w strefie klimatu umiarkowanego.
6. Występowanie tajfunów.

W którym zestawie podano tylko te cechy środowiska przyrodniczego, które nie sprzyjają rozwojowi gospodarki Japonii? Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź spośród podanych.

- A. 2, 3, 4
- B. 3, 5, 6
- C. 1, 3, 6
- D. 2, 4, 5

Zadanie 11. (0–1).

Japonia jest potęgą gospodarczą świata. Spośród niżej wymienionych wskaż dwa czynniki, które miały wpływ na rozwój nowoczesnej gospodarki Japonii.

- A. Samowystarczalność w zakresie produkcji żywności.
- B. Występowanie bogatych złóż surowców mineralnych.
- C. Współpraca, dyscyplina, szacunek dla przełożonych i nauczycieli.
- D. Duże nakłady finansowe na oświatę.
- E. Wykonywanie większości prac w zakładach przemysłowych ręcznie.

Zadanie 12. (0–2)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących Indii. Przy stwierdzeniach zawierających prawdziwe informacje wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniach zawierających fałszywe informacje wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Jednym z ośrodków przemysłu high-tech jest Silicon Plateau.	P	F
B.	Jednym z czynników sprzyjających rozwojowi kraju jest tania, wykształcona, anglojęzyczna kadra pracownicza.	P	F
C.	„Zielona rewolucja” przyczyniła się do zahamowania rozwoju gospodarki.	P	F
D.	Około 25%-30% ludności w wieku powyżej 15 lat to analfabeci.	P	F

Zadanie 13. (0–1)

Poniżej zamieszczono informacje dotyczące wybranych krajów azjatyckich.

1. Większość mieszkańców tego kraju wyznaje hinduizm.
2. Kraj ten jest położony na kilku tysiącach wysp.
3. Kraj ten jest światowym liderem w produkcji ryżu.
4. Państwo to odznacza się najwyższym poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego w Azji.
5. Kraj ten zajmuje pierwsze miejsce na świecie pod względem wydobycia węgla kamiennego.
6. Dominującym działem gospodarki tego kraju jest rolnictwo.
7. Większość ludności zamieszkuje wschodnią część tego kraju.
8. Cały obszar kraju leży w zasięgu klimatu zwrotnikowego suchego.

Wybierz i zaznacz punkt, który zawiera numery zdań charakteryzujących Chiny.

- A. 1, 3, 7.
- B. 2, 4, 6.
- C. 3, 5, 7.
- D. 4, 5, 8.

Zadanie 14. (0–1)

Spośród niżej wymienionych, wybierz i zaznacz wszystkie państwa położone na Bliskim Wschodzie.

- A. Indie
- B. Katar
- C. Kuwejt
- D. Chiny
- E. Japonia
- F. Jemen
- G. Kenia

Zadanie 15. (0–1)

Walory przyrodnicze i kulturowe mają wpływ na rozwój turystyki w Kenii. Spośród wymienionych, wybierz i zaznacz walory kulturowe tego kraju.

- A. Park narodowy Masai Mara.
- B. Fort Jesus w Mombasie.
- C. Zabytkowe miasto Lamu.
- D. Przybrzeżne rafy koralowe.
- E. Masyw wulkaniczny Kenia.
- F. Zwyczaje, obrzędy plemion afrykańskich.

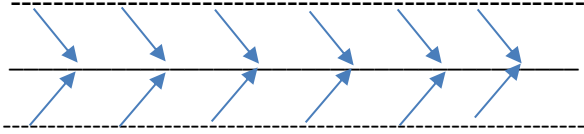
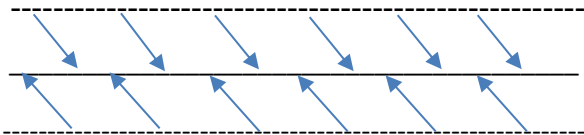
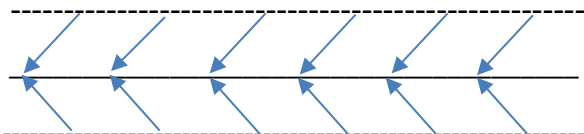
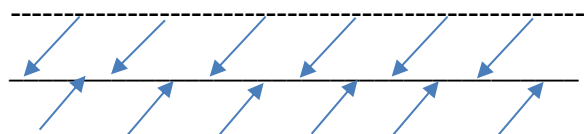
Zadanie 16. (0–2)

Uzupełnij tabelę wpisując w wyznaczone miejsca nazwy państw położonych na Bliskim Wschodzie, na obszarach których wybuchły opisane konflikty zbrojne.

A.	W 2011 r. na fali arabskiej wiosny wybuchło w tym państwie antyrządowe powstanie. Protesty, początkowo pokojowe, przerodziły się w krwawą wojnę domową, która pochłonęła już ponad 600 tys. ofiar. Punktem zwrotnym w wojnie domowej było użycie broni chemicznej na wielką skalę przez jedną ze stron. W 2013 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ przyjęła rezolucję wzywającą do zniszczenia arsenału chemicznego tego państwa.	
B.	Wojska Stanów Zjednoczonych w 2003 r. wraz z wojskami wielu państw (tzw. siły międzynarodowe) wkroczyły na obszar tego państwa, położonego nad Zatoką Perską i w ciągu trzech tygodni przejęły kontrolę na terytorium tego państwa. Rezultatem konfliktu było obalenie dyktatury Saddama Husajna.	

Zadanie 17. (0–1)

Wybierz i zaznacz punkt, w którym przedstawiony schemat w poprawny sposób prezentuje układ pasatów w strefie międzyzwrotnikowej.

A.		0°
B.		0°
C.		0°
D.		0°

Opracowanie własne.

Zadanie 18. (0–2)

Dokończ zdania. Wybierz i zakreśl w kółko poprawne zakończenia zdań, wybierając określenia z kolumny 1 lub z kolumny 2.

	Zdanie	Odpowiedzi do wyboru	
		Kolumna 1	Kolumna 2
A.	Sahel, region geograficzny w Afryce, w którym spotykamy nomadyzm, położony jest ..	na południe od lasów równikowych.	na południe od Sahary.
B.	Rolnictwo plantacyjne w Afryce w wyniku stosowania monokultury upraw przyczynia się do ...	zmniejszania żyzności gleb.	zwiększenia żyzności gleb.
C.	Niskie plony w Afryce charakteryzują ...	rolnictwo żarowo-odłogowe.	rolnictwo plantacyjne.
D.	Wysoki przyrost naturalny w Etiopii przyczynia się do ...	pogorszenia sytuacji żywieniowej w tym kraju.	poprawy sytuacji żywieniowej w tym kraju.

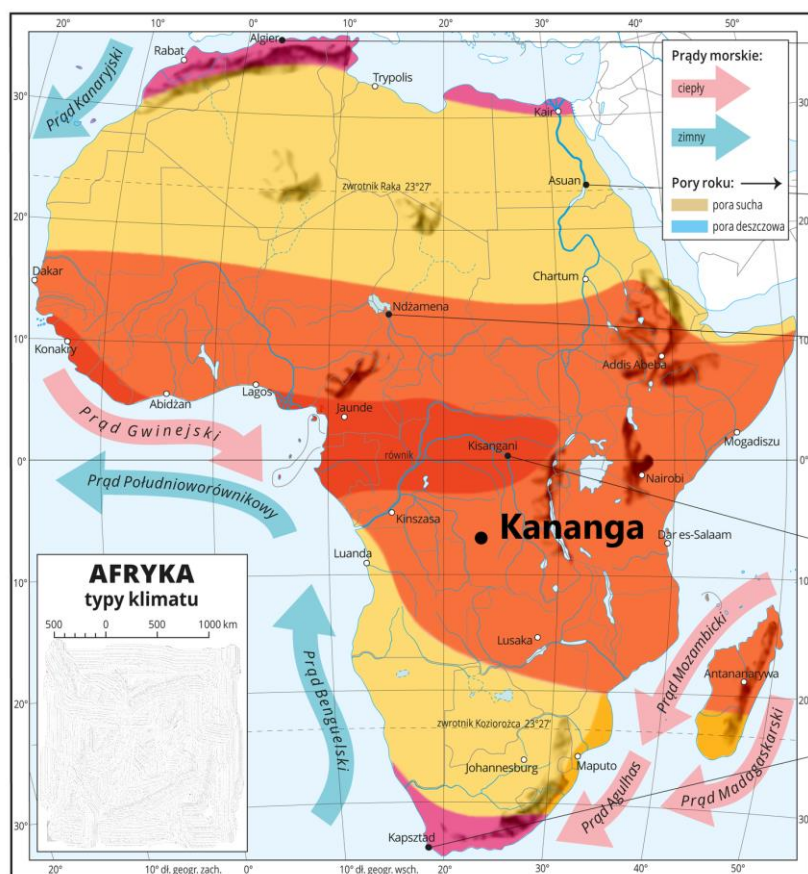
Zadanie 19. (0–2)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących gospodarki Afryki. Przy stwierdzeniach zawierających prawdziwe informacje wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniach zawierających fałszywe informacje wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Największe znaczenie w gospodarce Afryki odgrywa przemysł przetwórczy.	P	F
B.	Od kilkunastu lat w Afryce wzrasta rola telekomunikacji.	P	F
C.	Kraje afrykańskie zalicza się do „ubogiego Południa” ze względu na poziom rozwoju społeczno-gospodarczego.	P	F
D.	Ważnym surowcem mineralnym Afryki, który ma duży udział w światowej produkcji jest kobalt.	P	F

Zadanie 20. (0–1)

Mapa przedstawia rozmieszczenie stref klimatycznych w Afryce. Korzystając z mapy, określ typ klimatu, rodzaj roślinności i typ gleb występujących na obszarze, na którym położone jest miasto Kananga. Uzupełnij tabelę, wybierając określenia spośród podanych.

Opracowanie własne na podstawie: *Afryka–strefowość klimatyczna, roślinna i glebowa* [online]. [dostęp 31.01.2020r.]. Dostępny w Internecie: <https://epodreczniki.pl/a/afryka---strefowosc-klimatyczna-roslinna-i-glebowa/DaMi72Fls>. Licencja Edward Dudek CC BY C.0.

Miejscowość na mapie	Typ klimatu	Roślinność	Gleby
Kananga			

Typ klimatu: *równikowy wilgotny, podrównikowy wilgotny, zwrotnikowy suchy, podzwrotnikowy wilgotny.*

Roślinność: *wilgotny las równikowy, trawy z kępami krzewów, suchorosty i słonorośla, makia.*

Gleby: *czerwonobrunatne/czerwonobure, gleby zasolone, słone, brunatne.*

Zadanie 21. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń.

1. Prąd Północnopacyficzny opływający zachodnie wybrzeża Kanady powoduje ochłodzenie terenów nadbrzeżnych.
2. Granica występowania lasów we wschodniej Kanadzie sięga równoleżnika 52°N, na zachodzie kraju sięga za koło podbiegunowe północne (66°34').
3. W południowej i południowo-wschodniej części Kanady występują żyzne gleby, wykorzystywane pod uprawy.

Wybierz i zaznacz punkt, który zawiera poprawną odpowiedź.

- A. Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 3.
- B. Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 2.
- C. Prawdziwe są stwierdzenia 2 i 3.
- D. Prawdziwe są wszystkie stwierdzenia.

Zadanie 22. (0–1)

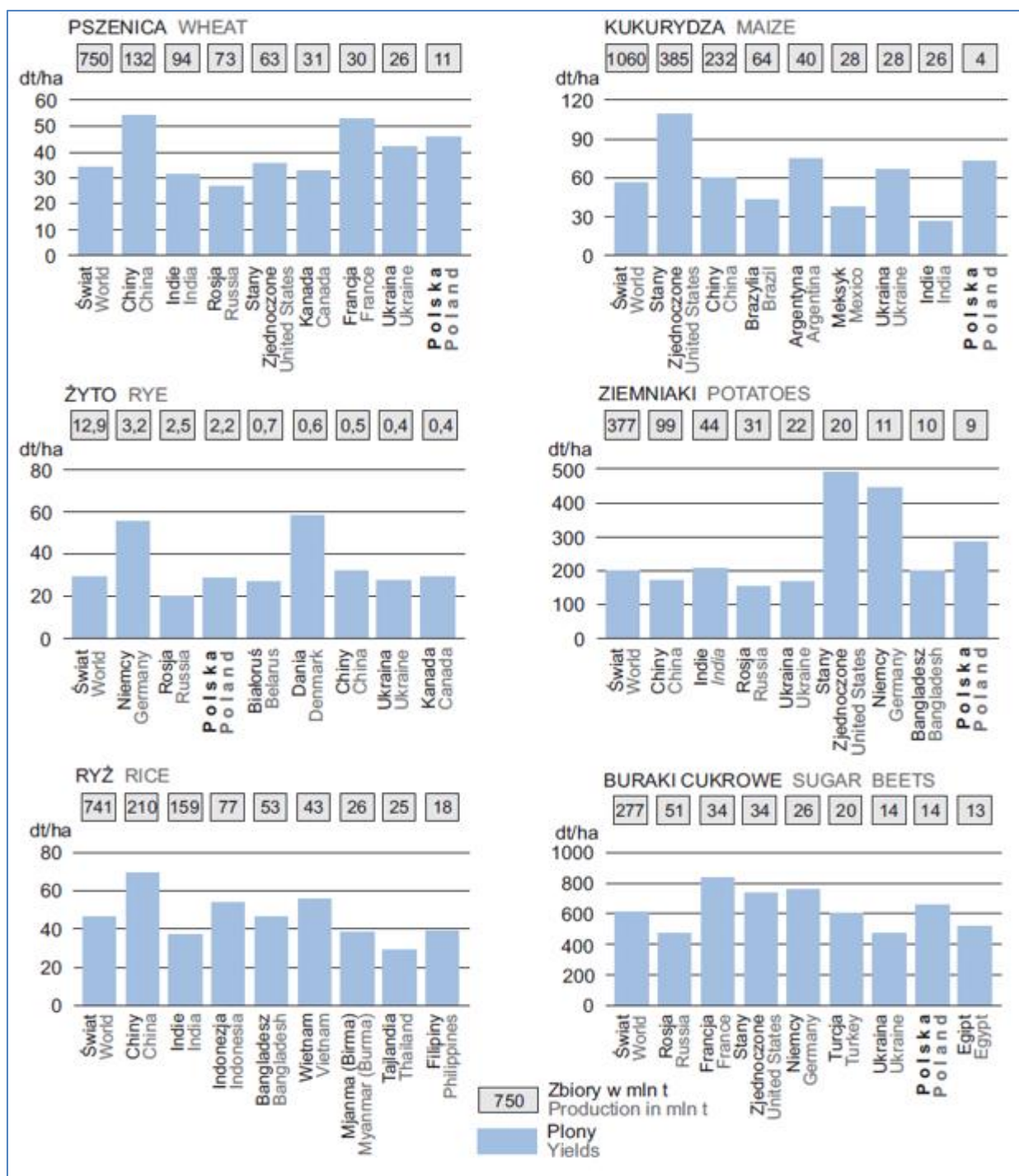
Uzupełnij tabelę wpisując w wyznaczone miejsca nazwy zjawisk pogodowych, które występują na obszarze Ameryki Północnej.

A.	Wirujący słup powietrza tworzący się zwykle pod chmurą burzową. Powstaje mały, lokalny ośrodek bardzo niskiego ciśnienia atmosferycznego.	
B.	Głęboki układ niskiego ciśnienia atmosferycznego, tworzący się nad ciepłymi wodami oceanów w obszarach międzyzwrotnikowych, przypomina olbrzymi wir.	

Zadanie 23. (0–1)

Poniżej wymieniono następstwa nadmiernego wylesiania Amazonii. Wybierz i zaznacz ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii.

- A. Ograniczenie bioróżnorodności.
- B. Rozwój gospodarczy państw, na terenie których położona jest Amazonia.
- C. Erozja gleb.
- D. Zaburzenia obiegu wody w atmosferze.
- E. Poprawa warunków życia lokalnej społeczności.
- F. Zmiana miejsca zamieszkania rdzennej ludności.

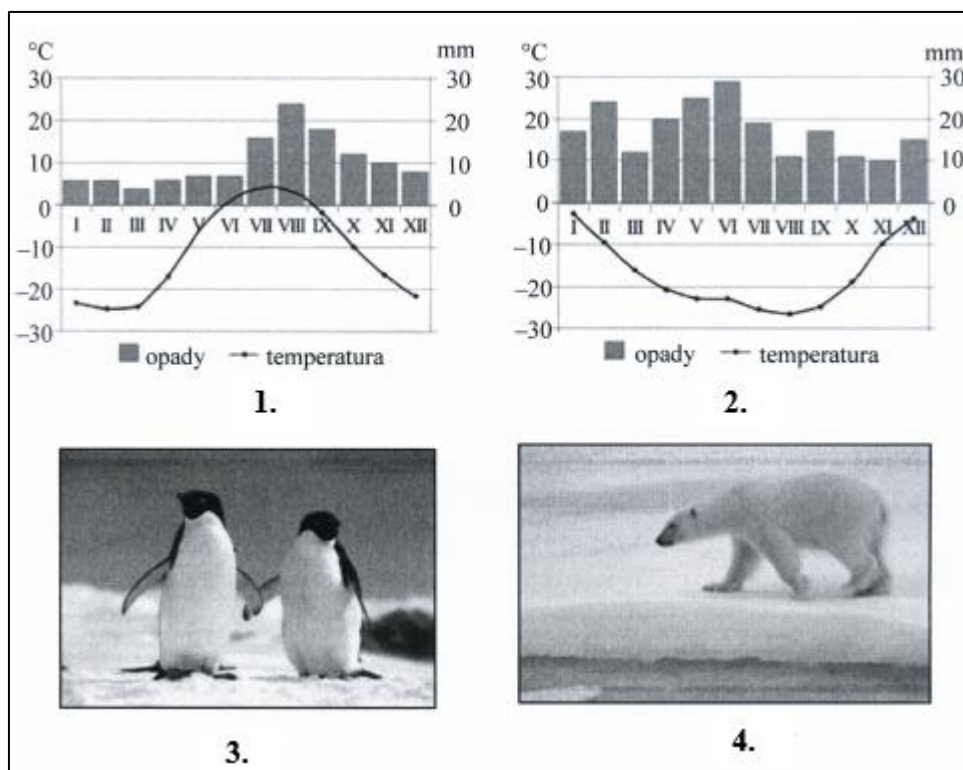

Na podstawie: Mały Rocznik Statystyczny Polski GUS 2018. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, 2018.

A.	Stany Zjednoczone w zbiorach tej rośliny uprawnej zajęły I miejsce na świecie.	
B.	Miejsce Stanów Zjednoczonych na świecie w plonach ziemniaków.	
C.	Roślina uprawna w Stanach Zjednoczonych, która zajmuje II miejsce na świecie pod względem zbiorów i III miejsce na świecie pod względem plonów.	

Zadanie 30. (0–1)

Na wykresach przedstawiono roczny przebieg opadów i temperatury powietrza na obszarze Arktyki i Antarktyki, a na fotografiach przedstawiono zwierzęta żyjące na obszarach polarnych.

Na podstawie: Centralna Komisja Egzaminacyjna, 2012

W którym zestawie przedstawiono dane klimatyczne i gatunek zwierzęcia charakterystyczne dla Arktyki. Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź spośród podanych.

- A. 1, 3.
- B. 1, 4.
- C. 2, 3.
- D. 2, 4.

Zadanie 31. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń. Przy stwierdzeniach zawierających prawdziwe informacje wybierz i zaznacz P (Prawda), przy stwierdzeniach zawierających fałszywe informacje wybierz i zaznacz F (Fałsz).

A.	Marek Kamiński dotarł na biegun północny podczas nocy polarnej.	P	F
B.	Antoni Dąbrowski wspólnie z Henrykiem Arctowskim prowadzili badania środowiska przyrodniczego obszarów polarnych	P	F

Zadanie 32. (0–1)

„Traktat Antarktyczny” został podpisany w 1959 r. w Waszyngtonie, w celu uregulowania sytuacji prawnej Antarktyki. Zapisz w tabeli dwie wybrane zasady zawarte w tym traktacie.

1.	
2.	

Brudnopis (nie podlega sprawdzeniu)

